

54. O čem je Jidášovo evangelium?

Jedna z 54 částých otázek o Ježíši Kristu a církvi, na které odpovídá tým profesorů historie a teologie Navarrské univerzity.

12.11.2023

K různým apokryfním evangeliím, která zmiňují Otcové a starověcí církevní autoři, patří *Evangelium podle Jidáše*. Svatý Irenej o něm ve svém pojednání *Proti herezím*, 1,31,1 píše: „Další prohlašují (Kainité), že Kain nabyl svého bytí z moci

Nejvyššího a vyznávají, že Ezau, Kórach a Sodomité a všichni tací lidé jsou mezi sebou spřízněni. Proto - dodávají oni - byli pronásledováni Stvořitelem, i když nikomu nebylo ublíženo. Moudrost totiž měla ve zvyku brát si od nich pro sebe to, co jí patřilo. Také říkají, že Jidáš zrádce byl s těmito věcmi velmi dobře obeznámen a že on sám, znalý pravdy jako nikdo jiný, provedl tajemství zrady. Kvůli jeho vině, říkají, všechny věci, pozemské i nebeské, byly narušeny. To jsou ti, kteří o tom napsali smyšlený příběh, jež nazývají *Evangelium podle Jidáše*.“ Zmiňuje se o něm i svatý Epifan ze Salaminy a Theodoretos z Kyrrhu.

Vzhledem k tomu, že Irenej píše své dílo v roce 180, Jidášovo evangelium muselo být napsáno ještě před tímto datem, pravděpodobně řecky, mezi roky 130 a 170. O sektě Kainitů nevíme nic více, než co nám říká

Irenejův text. Neví se, zda to byla nezávislá skupina nebo zda byla částí širší gnostické sekty.

Není to tak dlouho, co bylo oznámeno, že existuje kodex ze IV. století, který se našel v Egyptě a který obsahuje text v koptštině z *Jidášova evangelia*. Kodex obsahuje i další gnostické spisy. Na základě tohoto nového objevu se dovídáme, že *Jidášovo evangelium* zaznamenává domnělé zjevení Ježíše Jidášim Iškariotskému „tři dny před slavením Velikonoc“. Stejně jako v případě *Mariina evangelia* (viz otázka č. 30) se jedná o dílo bez jakéhokoliv historického obsahu, které používá Jidášovo jméno na předávání okultního učení zasvěcencům sekty. Poté co zmiňuje, že Ježíš vykonával svou pozemskou službu tím, že konal zázraky a někdy se učedníkům ukazoval v podobě dítěte, vypráví dialog mezi Ježíšem a učedníky. Ježíš se směje tomu, co dělají (díkůčinění

nad chlebem) a oni se zlobí. Jidáš je jediný, kdo správně reaguje na to, co Ježíš žádá, a říká mu: „Vím, kdo jsi a odkud přicházíš. Přicházíš z nesmrtelného království Barbeló a já nejsem hoden vyslovit jméno toho, kdo tě poslal“ (Barbeló je prvotní emanace Boha v gnostických, setovských kosmogoniích.). Následují další setkání a rozhovory učedníků a rozmluvy Jidáše s Ježíšem, v nichž se pojednává o složitých kosmických otázkách a téměř na konci se uvádí, jak Ježíš říká Jidášovi: „Ty předčíš všechny, neboť obětuješ člověka, do něhož jsem oděn.“ Spis nakonec říká, že Jidáš přijal od zákoníků peníze a vydal jim Ježíše.

Tento nový text je důležitý pro poznání gnosticizmu II. století, ale z hlediska historického nepřináší o Ježíšovi a jeho učednících nic, co bychom z evangelií nevěděli.

Především tento rukopis potvrzuje, stejně tak i další, objevené v

minulém století, pravdivost informací, jež nám o gnostických skupinách předali Irenej, Epifan a další starověcí spisovatelé.

54 otázek o Ježíši Kristu a církvi

Juan Chapa

---

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/54-o-cem-je-jidasovo-evangelium/>
(03.03.2026)